

Έκδόσεις «Δωδώνη»

ZAN ANΟΥΪΓ

ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ ΑΝΝΕΤΑ

Μετάφραση
ΑΛΕΞΗ ΣΟΛΟΜΟΥ

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

ΤΖΟΥΑΙΑ: Έτσι πάντα — όλα τ' αφήνουν ανοιχτά.
(Φωνάζει.) — Είσαστε μέσα; (Βγαίνει.) — Είσαστε
μέσα;

ΜΗΤΕΡΑ: Δε φαίνεται να μας περίμεναν.

ΤΖΟΥΑΙΑ, ξαναμπαίνει: Κι όμως θα 'λαβαν το γράμμα
μου. Το ταχυδρόμησα τη Δευτέρα. Είναι και οι
τρεις τους τρομερά ακατάστατοι.

ΜΗΤΕΡΑ: Το βλέπω. Μπορούμε να καθήσουμε;

ΤΖΟΥΑΙΑ: Μα ναι, μητέρα, φυσικά. Όχι σ' αυτήν την
καρέκλα — είναι σπασμένη. Κι αυτή το ίδιο. Να,
αυτό το σκαμνάκι είναι γερό. Τ' αγόρασα στο παζάρι
προτού φύγω. Είναι καινούργιο... Όχι — κι αυτό
σπασμένο...

ΜΗΤΕΡΑ: Αναρωτιέμαι τι κάνουν με τα καθίσματα.

ΤΖΟΥΑΙΑ: Ξέρω κι εγώ. Ανεβαίνουν απάνω. Τα χτυπά-
νε.

ΜΗΤΕΡΑ: Για ποιο λόγο τα χτυπάνε;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Τι να σας πω; Και για μένα είναι ένα αίνιγμα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μα τι σε νοιάζει τώρα, μαμά;

ΜΗΤΕΡΑ: Δε με νοιάζει. Απλώς ήθελα να καθήσω κάπου.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Να μια πολυθρόνα που στέκεται στα πόδια της. Κάτσε, μαμά.

ΜΗΤΕΡΑ, παύση: Είναι μεσημέρι παρά δέκα.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι... Δεν μπορώ να το εξηγήσω... Κι όμως ήξεραν πως το τραίνο φθάνει στις έντεκα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Ίσως να πήγαν στο σταθμό από άλλο δρόμο.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Όχι. Όταν τραβιέται η θάλασσα, πηγαίνουν πάντα απ' την αμμουδιά. Θα τους είχαμε ανταμώσει.

ΜΗΤΕΡΑ: Κι ύστερα, αν ο πατέρας σου κι ο αδερφός σου είχαν έρθει να μας συναντήσουν στο σταθμό, η αδερφή σου θα 'πρεπε νάχε μείνει στο σπίτι να ετοιμάσει το φαί.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Σίγουρα — έτσι θα 'πρεπε — δεν καταλαβαίνω.

ΜΗΤΕΡΑ: Μα μπορεί, βέβαια, και να μην το έχει ετοιμάσει. Πήγες στην κουζίνα;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι, μητέρα. Δεν υπάρχει τίποτα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Σχεδιάζανε ίσως να πάνε στο εστιατόριο.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Δεν υπάρχει εστιατόριο στο χωριό. Μονάχα ένα μπακάλικο-ταβέρνα.

ΜΗΤΕΡΑ: Δε βλέπω, άλλη λύση, παρά να ξαναγυρίσουμε στο σταθμό. (Παύση.) Είναι μεσημέρι παρά πέντε.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι — μα ξέρετε — τώρα που αρχίζει η παλλίρροια — είναι επικίνδυνο. Θα 'πρεπε να πάμε απ' τον πάνω δρόμο, κι είναι μεγάλη βόλτα.

ΜΗΤΕΡΑ: Πολύ μεγάλη;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι. Σχεδόν διπλός δρόμος. (Παύση.) Ω Θεέ μου, πιο καλά να σκουπίσω...

ΜΗΤΕΡΑ: Πράγματι — χρειάζεται.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Θα σε βοηθήσω, Τζούλια. Κι εσύ, μαμά, ν' αφήσεις αυτό το ύφος του δικαστή. Καλύτερα να πεταχτείς ως το μπακάλη ν' αγοράσεις μερικές κονσέρβες.

ΜΗΤΕΡΑ: Δεκαπενταύγουστο — κονσέρβες!!!

ΤΖΟΥΛΙΑ: Λυπάμαι, μητέρα — δεν καταλαβαίνω τι έγινε — θα πάω... στο μπακάλη.

ΜΗΤΕΡΑ: Όχι, Τζούλια. Εσύ να μείνεις εδώ. Βάλε νερό να βράσει — αν τύχει και βρεις καμιά κατσαρόλα πουθενά — κι εγώ θα φέρω κανένα ζυμαρικό.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Έτσι μπράβο. Πάρε και λίγο ζαμπόν και μερικά γλυκά. Πρέπει να το γλεντήσουμε.

ΜΗΤΕΡΑ: Να... να φωνίσω και γι' αυτούς;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ξέρω κι εγώ;.. Δεν έχω ιδέα που αλλού θα φάνε.

ΜΗΤΕΡΑ: Σωστά. Θα 'χουν φαίνεται την εντύπωση πως εμείς τους καλέσαμε.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ, τη σπρώχνει έξω: Κάνε γρήγορα, μαμά.

Εμείς στ' αναμεταξύ θα στρώσουμε τραπέζι. (Φεύγει.)

ΤΖΟΥΛΙΑ, κάθεται και θρηνεί: Το 'ξερα... Το φοβόμουν... Είναι κι οι τρεις τους απαίσιои...

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Λες να 'λαβαν το γράμμα σου;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και βέβαια.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Τότε θα πει πως δε θέλουν να μας συναντήσουν.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Δεν είναι αυτό. Θα 'φυγε ο καθένας μόνος του το πρωί, με την ιδέα, πως ο άλλος θα 'ρθει να μας συναντήσει.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μα η αδερφή σου δε φροντίζει το σπίτι;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Βλέπεις! Ω, μη γελάς Φρεντερικ... Δεν ξέρεις πόσο ντρέπομαι.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Γιατί ντρέπεσαι;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Δε στο 'χα πει. Ήλπιζα να μη στο πω ποτέ. Μα γιατί ήθελε η μητέρα σου σώνει και καλά να γνωρίσει τους δικούς μου; Για να με ζητήσει απ' τον πατέρα μου;.. Εμένα;

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Τόσο πολύ ντρέπεσαι γι' αυτούς;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι. Απ' τον καιρό που ήμουν τόση δα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μα έχουν τίποτα το αλλόκοτο;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Θα το δεις και μόνος σου. (Ξεσπάει βίαια.)

Ούτε φαΐ ετοιμάσανε. Ούτε σκούπισαν. Τράβηξε ο καθένας το δρόμο του — θα γυρίσουν ποιος ξέρει πότε — ντυμένοι ποιος ξέρει πως. Κι η μητέρα σου θα κάθεται εδώ νηστική.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μη σε νοιάζει γι' αυτήν. Θα φωνίσει ότι χρειάζεται.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και να πεις πως δεν τους είχα προειδοποιήσει... Τους έγραφα: «Θα 'ρθω με τον αρραβωνιαστικό μου και τη μέλλουσα πεθερά μου, που της αρέσει η τάξη. Σιγυρίστε καλά τό σπίτι. Κι ετοιμάστε ένα καλό γεύμα». Τους έστειλα μάλιστα και χρήματα. Ω, ξέρω που πήγαν τα λεφτά μου...

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Καημένη μου Τζούλια... Έλα τώρα θα σιγυρίσουμε οι δυο μας.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Όχι — θέλω να ξαπλώσω χάμω και να κλαίω. Να με βρουν έτσι όταν γυρίσουν. Να κοκκινίσουν μια φορά κι αυτοί για λογαριασμό μου.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Σήκω, Τζούλια.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και μήπως θα κοκκινίσουν; Τους ξέρω. Καρφί δεν τους καίγεται. — Βλέπεις — ήθελες να τους

- γνωρίσεις... — Και τώρα θα πάφεις να μ' αγαπάς.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ, γελάει: Έπαψα κιόλας.
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Από μικρή, πάντα εγώ σκούπιζα και σφουγγάριζα, την ώρα που η αδερφή μου κοιταζόταν στον καθρέφτη. Εγώ ανάγκαζα τον μπαμπά να ξυριστεί και να βάλει καθαρό κολάρο. Θα δεις — αξύριστος θα 'ναι.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Δεν ξέρεις — σα γιορτή που είναι σήμερα...
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Σημασία δε δίνει στις γιορτές — ούτε στις Κυριακές — ούτε τι ώρα θα φάει — ούτε τι θα φάει... Κι οι τρεις τους έτσι είναι. Τον μπαμπά άλλο δεν το νοιάζει απ' το χαρτάκι που θα παίξει με την παρέα του στην ταβέρνα. Και την αδερφή μου να τρέχει στο δάσος ή να λιάζεται στην αμμουδιά.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Και το χειμώνα;
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Καπνίζει τσιγάρα ξαπλωμένη σε κείνο εκεί που το λέει «το ντιβάνι της». Φκιάνει φουστάνια και καπέλα με κάτι κουρέλια, όπως τον καιρό που ήτανε μπεμπέκα — από παλιές κουρτίνες κι ότι βρει. Και κατόπι τα φοράει και δε σκοτίζεται, αν έχει μείνει μια τρύπα και φαίνεται ο πισινός της — ή αν τα γόνατά της ξεπετιούνται έξω απ' τις κάλτσες της.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Τζούλια — είσαι κακιά.
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Εσύ τα σιχαίνεσαι τόσο πολύ όλα αυτά —

που θα χάσεις το κέφι σου, σαν τη δεις.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μα δε θα παντρευτώ την αδερφή σου.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Καμιά φορά με κοροϊδεύεις που μαζεύω βιαστικά ένα χαρτάκι ή που πάω να γδάρω τα χέρια μου απ' το τρίψιμο. Με λες φείρα. Μου 'χει μείνει η ανησυχία πως πάντα κάτι υπάρχει να καθαρίσω ή να βάλω σε τάξη. Εξαιτίας τους.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Κι ο αδερφός σου τι λέει;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Στα παλιά χρόνια δεν τους έμοιαζε. Μα απ' τον καιρό που χώρισε απ' τη γυναίκα του και μένει εδωπέρα, έγινε κι εκείνος σαν κι αυτούς. Κλείνεται όλη μέρα και διαβάζει. Με κοιτάει και χασκογελάει. Δεν έχει όρεξη για τίποτα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Έτσι ήταν κι η μητέρα σου όταν ζούσε;

ΤΖΟΥΛΙΑ, κοκκινίζει, κατόπιν ξαφνικά: Η μαμά δεν έχει πεθάνει. Σου 'πα φέματα. Τόσκασε μ' έναν οδοντογιατρό. Ένα τσαρλατάνο που 'χε μείνει για ένα φεγγάρι στο χωριό. (Παύση.) Τώρα το ξέρεις κι αυτό. Εμπρός — ώρα να με παρατήσεις.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Κουτό — κουτό μου.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Δε θα μπορέσω ποτέ πια να σε κοιτάξω κατάρματα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Βολικό αυτό, για τα πενήντα χρόνια που θα ζήσουμε μαζί.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Φρεντερίκ, μήπως θάταν καλύτερα να 'φευγες αμέσως; Φοβούμαι.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Τι φοβάσαι; Εγώ δεν είμαι εδώ;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ίσως γι' αυτό. Είσαι τόσο αγνός, τόσο καθαρός — τόσο αλλιώτικος απ' αυτούς. Αν τύχει και βρεις πως τους μοιάζω.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μπα — την ξέρω καλά την φείρα μου.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Θα πεθάνει απ' τη ντροπή της.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Δεν πεθαίνει κανένας από ντροπή.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Έχεις πει πως δεν πεθαίνει κανένας κι από έρωτα. Από τι πεθαίνει λοιπόν κανένας;

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Ποιός ξέρει;

(Τη φιλάει. Μπαίνει ο ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ.)

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ήσουν εδώ;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Πάντα είμαι παρών, όταν φιλιούνται. Είναι η μοίρα μου. Απ' τον καιρό που έγινα κερατάς, δεν κάνω βήμα δίχως να πέσω απάνω στον έρωτα. Σιχαίνομαι τους ανθρώπους που φιλιούνται, φυσικά — κι όμως όλο μπροστά μου τους βρίσκω. Μα, παρακαλώ, συνεχίστε. Κατά βάθος χαίρομαι — με μιαν άγρια χαρά. Λέω μέσα μου: «Να κι άλλοι δυο που σε λίγο θα χωρίσουν».

ΤΖΟΥΛΙΑ: Άλλη καλημέρα δεν έχεις για τον αρραβωνιαστικό μου;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Καλημέρα σας, κύριε.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Καλημέρα.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Μπα, είναι ευγενέστατος. Δίνει το χέρι.

Κάνει και μειδίαμα.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Έχω συνηθίσει. Στο στρατό είχα ένα φίλο σαν κι εσάς.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Έναν κερατά;

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Όχι. Ένα πικρόχολο.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Και με τις αδιάκοπες χειραφίες και τα μειδιάματα τον γλυκάνατε;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ήσουν στο σπίτι και δεν άκουσες που φώναζα;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Άκουσα.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και δεν κούνησες διόλου;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Κούνησα, μόλις έπαφα να σ' ακούω — με την ελπίδα πως θα 'χατε φύγει. Πεινάω. Το γεύμα θ' αργήσει;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Το γεύμα... Έχεις μούτρα να ρωτάς. Που είναι οι άλλοι;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Ποτέ δεν ξέρει κανείς που είναι οι άλλοι. Καμιά φορά δεν ξέρουμε ούτε που είναι ο εαυτός μας, στον κόσμο τούτο. Δεν είναι έτσι, αγαπητέ κύριε; Φαίνεστε μορφωμένος. Μ' αρέσετε. Τίμιος, πιστός, ειλικρινής, με πεποίθηση στο μέλλον — εμπρός —

ταραμπαπαμ παπάμ ... Γεννημένος κερατάς.

ΤΖΟΥΛΙΑ, φωνάζει: Λουκιανέ!!!

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Ένας εύθυμος κερατάς. Αυτοί είναι οι καλύτεροι. Εγώ είμαι κερατάς μελαγχολικός.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Λουκιανέ — θαρρείς πως είσαι αστείος και γίνεσαι πρόστυχος.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Είμαι ένας θλιμμένος κερατάς.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Θλιμμένος ξεθλιμμένος, θα το βουλώσεις.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Μπα; Όστε δεν έχει πια κανένας το δικαίωμα νάσαι δυστυχισμένος; Επιβάλλεται η υποχρεωτική ευτυχία; Καλό αυτό.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Άκουσε το ξέρω πως δεν είσαι τόσο καχός όσο θες να φαίνεσαι. Ο Φρεντερίκ αξίζει περισσότερο κι απ' τους δυο μας — και τα καταλαβαίνει όλα. Μα η μητέρα του μπορεί να μη σε καταλάβει. Γι' αυτό προσπάθησε νάσαι ευγενικός — πλύσου — χτενίσου... Σε ικετεύω, Λουκιανέ — μην καταστρέφεις την ευτυχία μου, επειδή ατύχησες στο δικό σου γάμο... Σε παρακαλώ...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Όταν μου ζητούνε κάτι τόσο γλυκά, δε μπορώ ν' αρνηθώ. Πάω να φορέσω το φράκο μου. (Απ' την πόρτα στο Φρεντερίκ.) — Τυχερός είσαι. Είναι καλή κοπέλα. Βαρετή — μα καλή. (Φεύγει.)

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Ο φουκαράς. Θα 'χει υποφέρει πολύ.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Είναι σιχαμένος.

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Είναι συμπαθητικός.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ω, εσύ ο μεγαλόφυχος — πάντα πιο δυνατός, πιο ανώτερος απ' όλους. Εγώ θα προτιμούσα έναν αδερφό, που να μην είναι αλήτης.

ΠΑΤΕΡΑΣ, μπαίνει φορτωμένος κονσέρβες: Ξαφνικά μπαμ... ανταμωθήκαμε στον μπακάλη... Άδειαζα μια μισή με τον Προσπέρ — και ο Προσπέρ μου λέει «Για δες εκεί...». Γυρνάω και τι να δω; Μεταξωτό φουστάνι, ομπρέλλα... Μου μπήκαν αμέσως φύλοι στ' αυτιά. Σηκώνομαι και προσκυνάω. «Συμπεθέρα, επιτρέψτε μου να σας καλωσορίσω...». Όλη η ταβέρνα γλάρωσε τα μάτια. (Στη Τζούλια.) — Την άφησα να πληρώσει τις κονσέρβες, γιατί δεν είχα πεντάρα στην τσέπη. Θα της τα ξεπληρώσεις κορούλα μου να ζήσεις ε;.. Όχι, όχι, παρακαλώ — εγώ κερνάω. Αγαπητέ κύριε, χαίρω πολύ.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ο μπαμπάς είναι κάπως φλύαρος.

ΜΗΤΕΡΑ: Το είδα.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Μα τι; Δε στρώσατε τραπέζι; Δε βάλατε το κρασί στον πάγο; Τίποτα δεν είναι έτοιμο; Μα τι σημαίνει αυτό;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Το ίδιο ακριβώς θα σε ρωτούσα κι εγώ μπαμπά.

ΠΑΤΕΡΑΣ, χαμηλά και δυνατώτερα: Θα με ρωτούσες; Εμένα;... (Κραυγάζει.) – Αννέτα... Που είσαι; Αυτό είναι άνω ποταμών. (Στη μητέρα.) Αν δεν είναι αδιακρισία, πόσα παιδιά έχετε κάνει, κυρία μου;

ΜΗΤΕΡΑ: Έντεκα. Τα οκτώ ζούνε.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τα οκτώ ζούνε. Τ' άλλα ας μην τα λογαριάσουμε. Εγώ έκανα μονάχα τρία, κι έτσι δεν έχω ποτέ μου κανένα πρόχειρο, όταν μου χρειάζεται. (Κραυγάζει.)

– Που είναι ο Λουκιανός;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Στο δωμάτιό του.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τα βλέπετε; εγώ παραιτούμαι. Δεν έχω καμιά εξουσία. Είμαι μόνος κι έρημος. Φοβερό για ένα γέρο. Ευτυχώς που έχω αυτήν – είναι τ' αντιστύλ των γερατιών μου. Μα τώρα θα γίνει κι αυτή δική σας. Θάχετε έτσι εννιά-εννιά αντιστύλια. Λοιπόν, κορούλα, είναι όλα έτοιμα;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Κρασί έφερεις;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Μμ... Έχουμε πάγο για να το κρυώσουμε – αλλά το κρασί... το ξέχασα... Βλέπεις, έτσι φορτωμένος που ήμουν... Δεν είχα ελεύθερο χέρι...

ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Μη σκοτίζεστε. Θα πάω εγώ ν' αγοράσω. Θάρρος, Τζούλια. (Φεύγει.)

ΠΑΤΕΡΑΣ: Χαριτωμένος ο γιος σας. Συγχαρητήρια.

(Ξαπλώνει.) — Λοιπόν, κορούλα — χάρηκες να ξα-
ναβρείς το γέρο-μπαμπά σου;

ΤΖΟΥΛΙΑ, βγαίνοντας με τις δύο καρέκλες: Θα χαιρό-
μουνα περισσότερο αν είχα βρει το τραπέζι στρωμένο
και το δωμάτιο καθαρό.

ΠΑΤΕΡΑΣ, κλείνει το μάτι στη μητέρα: Το λέει μα δεν
το πιστεύει. Χάρηκε όσο δεν πάει άλλο. Έχει χρυσή
καρδιά... Στο κάτω κάτω δεν είναι και τόσο βρώμικο
το σπίτι μας. Μερικά χαρτιά... Ε, τώρα η σκόνη, τι
να την κάνεις — ξανάρχεται κάθε μέρα. Κάνένα κου-
ρέλι εδώ κι εκεί... Τι να σας πω — δεν είναι ακρι-
βώς ακαταστασία — είναι καλλιτεχνική ατμόσφαι-
ρα... Κι εγώ σαν καλλιτέχνης το αγαπάω.

ΜΗΤΕΡΑ: Θα βάλω τραπέζι.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Καλή ιδέα. Θα σας βοηθήσω. Κι έτσι θα
θυμηθώ τα νειάτα μου. Όταν ήμουν είκοσι χρονών,
γαργαλούσα την υπηρέτρια.

ΜΗΤΕΡΑ: Που είναι τα πιάτα;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Χμ, να — από δω κι από κει.

ΜΗΤΕΡΑ: Και τι κάνετε όταν θέλετε να φάτε;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τα φάχνουμε. Να τρία... Μα είναι βρώμι-
κα. Δεν πειράζει. Είναι από τυρί. Αν τα ξύσουμε λί-
γο...

ΜΗΤΕΡΑ: Ψάχτε να βρείτε άλλα. (Φεύγει.)

ΠΑΤΕΡΑΣ: Στις διαταγές σας, συμπεθέρα. Αυτή είναι σωστός επιλοχίας. Κρίμα. Τέτοια όμορφη γυναίκα. (Η Μητέρα ξαναμπαίνει.) Εγώ, ξέρετε, είμαι άνθρωπος αισιόδοξος. Έχω σαν αρχή πως όλα βολεύονται.

ΜΗΤΕΡΑ: Φυσικά. Όταν τα κάνουν οι άλλοι.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Πράγματι. Έχω παρατηρήσει όμως πως πάντα οι άλλοι τα κάνουν πρόθυμα. Είναι απίστευτο πόσοι άνθρωποι υπάρχουν σ' αυτόν τον πλανήτη, που, σώνει και καλά, όλο κάτι κάνουν. Αν δεν υπήρχαν και μερικοί φιλόσοφοι, σαν κι εμένα, που να κάθονται ήσυχoi — θα τσουγγρίζαμε. Ο κόσμος είναι μικρός.

ΜΗΤΕΡΑ: Έχω τέσσερα αγροκτήματα κι ένα σπίτι στην πόλη. Κι ο μικρός θ' ανοίξει γρήγορα δικό του συμβολαιογραφείο. Θ' απορείτε ίσως γιατί τον δίνω στη Τζούλια, που δεν έχει καμιά προίκα;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Δεν απορώ καθόλου. Είμαι ενθουσιασμένος.

ΜΗΤΕΡΑ: Η Τζούλια είναι καλή κοπέλα, εργατική, τίμια, οικονόμα.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Φτηστή ο πατέρας της.

ΜΗΤΕΡΑ: Η θεία της είναι φίλη μου, και μου είπε πως θα της αφήσει κληρονομιά. Εσείς δεν έχετε τίποτα να της δώσετε;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τι να σας πω, κυρία μου — εγώ πιστεύω στους γάμους από έρωτα. Οι περισσότεροι, έχουνε βέβαια κακό τέλος. Μα ώσπου να φτάσουν στο τέλος, είναι πιο ευχάριστοι απ' τους άλλους. Η θεωρία μου είναι πως πρέπει να 'ναι κανένας ευτυχισμένος ότι κι αν συμβεί. Συμφωνείτε;

ΜΗΤΕΡΑ: Πρώτα πρώτα πρέπει να 'ναι κανένας εργατικός. Και σοβαρός.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Και, δηλαδή, η ευτυχία δεν είναι, για σας, κάτι το σοβαρό;.. Να πάρει ο διάολος, κυρία μου — εκείνοι που σκέφτονται μέρα νύχτα μονάχα τη δουλειά, είναι τούβλα. Α, η ευτυχία — όση κι αν έχεις, δεν είναι ποτέ αρκετή. (Μπαίνει ο Λουκιανός με φράκο.)

ΜΗΤΕΡΑ: Ποιος είναι αυτός;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Ο γιός μου, κυρία.

ΜΗΤΕΡΑ: Είναι γκαρσόνι;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τι λέτε; Είναι διδάκτωρ της Νομικής. Αλήθεια όμως, που το βρήκες αυτό το φράκο;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Είναι το δικό σου. Το φόρεσα για να τιμήσω την κυρία.

ΜΗΤΕΡΑ, δύσπιστη: Είστε πολύ ευγενής, κύριε.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Κυρία, τα σέβη μου. (Στη Τζούλια.) — Είμαι αρκετά «μπελ επόκ» με τις ουρές του μπαμπακά;

ΜΗΤΕΡΑ: Αυτός δείχνει καθωσπρέπει άνθρωπος.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι. Δείχνει.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Βλέπεις; Το αναγνώρισε.

ΜΗΤΕΡΑ: Είναι ο παντρεμένος σου αδερφός; Που είναι η γυναίκα του;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Στο ταξίδι του γάμου.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Λουκιανέ!!!

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Αστειεύτηκα. Πήγε να προσκυνήσει στην Παναγιά. Για ν' αποχτήσει παιδί.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Μητέρα, έχετε την καλοσύνη να με βοηθήσετε λίγο στην κουζίνα; Εσείς οι δυο στρώστε το τραπέζι. (Βγαίνουν.)

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Είδες εντύπωση που της έκανα; Το ράσο κάνει τον παπά, κι ας λεν ότι θέλουν.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Είναι γυναίκα δυναμική, μα στο βάθος στενοκέφαλη. Τι τα θες όμως, εμένα μ' αρέσει. Έχει μια κορμοστασιά που...

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Παραμιλάς; Αυτή είναι εκατό χρονών.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Δεν έχεις καθόλου φαντασία. Εγώ τη βλέπω γύρω στα 1912, μ' ένα μεγάλο καπέλο όλο φτερά...

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ακούτε εσείς οι δυο. Όταν γυρίσει η Ανέττα, θ' ακούσει κι αυτή με τη σειρά της. Αν γυρίσει. Τα λεφτά που σας έστειλα ξοδεύτηκαν;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Έπρεπε να πληρώσουμε το γαλατά. Το σίτι αυτό είναι ρουφήχτρα. Έμειναν δεκατρία φράγκα. Δεν είχα τίποτα να φορέσω. Κι αγόρασα μια καινούργια γραβάτα — απ' αυτές που κουμπώνουν με κόπιτσα... Αλλά έσπασε η κόπιτσα και την έπιασα μ' ένα σπάγγο. Δεν φαίνεται, ελπίζω ε;..

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και το κολάρο σου γιατί δεν τ' άλλαξες;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Το κολάρο μου; Μα είναι πλαστικό — την έπαθες. Καινούργια εφεύρεση. Δεν τ' αλλάζει κανείς ποτέ.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ναι — μα το πλένει. Και τα νύχια του τα βουρτσίζει. Και το πάνω του κουμπί δεν το κουμπώνει στην κάτω κουμπότρυπα.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Μην χάνεις τον καιρό σου σε λεπτομέρειες. Το σύνολο έχει σημασία.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ούτε και ξυρίστηκες σήμερα.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Όχι. (Αθώα.) Μα πως το ξέρεις;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Και κάνε μου τη χάρη να μη βαρυγγομάς όλη την ώρα στο τραπέζι, πως είσαι απένταρος.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Για ποιον με πέρασες; Απεναντίας, θα τη θαμπώσω με την πολυτέλεια. Βγάλε, κορούλα μου τ' ασημικό!

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Βρίσκεται στο ενεχυροδανειστήριο απ' τα 1923.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Μπορώ να το πάρω όποτε θέλω. Έχω όλες τις αποδείξεις.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Να τις βάλουμε αυτές στο τραπέζι.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Αλήθεια, καλά που το θυμήθηκα, τι γίνεται το φαΐ;

ΤΖΟΥΛΙΑ: Ακούστε. Ίσαμε τώρα σας έστελνα ότι μπορούσα. Τώρα πρέπει να συλλογιστώ το γάμο μου, την προίκα μου.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Έχεις απόλυτο δίκιο. Μην σκεφτείς διόλου τα έξοδα. Δεν θα 'θελα να λείει ο κόσμος πως δε σου δώσαμε τίποτα. Βγάζεις αρκετά με τα μαθήματα; Είχα δει τον επιθεωρητή σε μια κηδεία και μου είπε πως είσαι αξιοσημείωτη.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Κάνω ότι μπορώ, μην ανησυχείς. Τώρα όμως που θα παντρευτώ, δεν πρέπει να υπολογίζετε πια σε μένα.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Φυσικά, εννοείται. Σ' άλλους καιρούς θα σου 'χα δώσει και προίκα βασιλική!

ΤΖΟΥΛΙΑ: Εσύ τι αποφάσισες;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Περιμένω απάντηση απ' την Αφρική.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Κι αν η Αφρική δε σου απαντήσει;.. Με τα διπλώματά σου δε θα μπορούσες να βρεις κι εδώ καμιά δουλειά;

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Να δουλεύω κάτω από έναν ουρανό κερα-

τάδων — σ' ένα γραφείο γεμάτο κερατάδες — που θα μου μιλάν όλη μέρα για έρωτες;.. Ποτέ. Πιο καλά στη ζούγκλα με τους άγριους, που δεν έχουν καμιά ιδέα περί έρωτος. Αν μου απαντήσουν, θα πάρω δρόμο δίχως να σας πω μήτε αντίο. Έχω το σάκο μου έτοιμο κιόλας στην κρεμάστρα, για να μην χάσω ούτε στιγμή. Και μην ενοχληθήτε στέλνοντας γράμματα. Δεν πρόκειται να τ' ανοίξω.

ΠΑΤΕΡΑΣ: Τα παιδιά είναι πάντα αχάριστα. Εξάλλου, εγώ δε γράφω ποτέ.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Μα πως ζήσατε όλον το χειμώνα; Αυτά που σας στέλνω δε φτάνουν.

ΠΑΤΕΡΑΣ, νευριασμένος: Ε, ξέρω κι εγώ... Η Αννέτα τα βόλευε.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Έπιασε δουλειά; Τι κάνει;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Σάμπως τη βλέπουμε κι εμείς; Την ξέρεις τώρα την αδερφή σου...

ΤΖΟΥΛΙΑ: Δεν καταλαβαίνω... Σας δίνει λεφτά;

ΠΑΤΕΡΑΣ: Μην μου μιλάς για χρηματικά ζητήματα, σε παρακαλώ.

ΤΖΟΥΛΙΑ: Λουκιανέ, εσύ ξέρεις; Πέσμου.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Είναι απλούστατο. Έχω την εντύπωση, αγαπητή μου, πως ζήσαμε όλο το χειμώνα απ' την τσέπη του κυρίου Αζαριάς.

- ΤΖΟΥΛΙΑ: Του Αζαριάς που έχει το μικρό πύργο;
- ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Ναι τρυφερή αδερφούλα μας το σκάει κάθε νύχτα και γυρίζει το πρωί. Όλες ίδιες...
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Τι ντροπή — τι ντροπή... Αυτό έλειπε μονάχα — τις παραμονές του γάμου μου. Κι όλος ο κόσμος θα το μάθει.
- ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Γιατί μεταχειρίζεσαι μέλλοντα; Όλος ο κόσμος το 'μαθε.
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Αυτό είναι το μόνο που έχεις να πεις; Η αδερφή σου έχει εραστή — έναν εραστή που την πληρώνει — πάει και τον βρίσκει κάθε νύχτα — κι εσύ είσαι ενθουσιασμένος που όλος ο κόσμος το ξέρει.
- ΠΑΤΕΡΑΣ: Με συγχωρείς. Εγώ δεν το ξέρω. (Μπαίνει ο Φρεντερίχ.)
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Ω Φρεντερίχ...
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Τι συμβαίνει;
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Έλα να φύγουμε. Αμέσως.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Γιατί;
- ΤΖΟΥΛΙΑ: Φώναξε τη μητέρα σου — πες της πως είσαι άρρωστος, ότι θέλεις — αλλά πάμε να φύγουμε.
- ΦΡΕΝΤΕΡΙΚ: Είχατε καυγά;
- ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ: Εμείς; Κάθε άλλο.
- ΠΑΤΕΡΑΣ: Αυτό το κορίτσι είναι ένα μάτσο νεύρα.

ISBN 960-385-332-1